

Tar ställning för de utsatta

Dagordningen av **Éric Vuillard** tar avstamp i Berlin 1933, då **Hitler** i hemlighet har sammankallat tjugofyra av de största industriledarna i Tyskland – bland annat ledarna för Krupp, Opel, Agfa och Siemens – för att försäkra sig om näringslivets lojalitet vid ett nazistiskt maktövertagande.

Nu i efterhand vet vi vad som hände. Det blev ett maktövertagande, det blev ett krig. Och det blev koncentrationsläger med gratis arbetskraft till detta näringsliv, som gjorde stora ekonomiska vinster till företag som existerar ännu idag. Många av de nazistiska krigsförbrytarna ställdes inför rätta i Nürnberggrättegångarna efter kriget. Men företagsledarna kunde fortsätta att leda sina företag.

Boken berättar också vad som hände under "Anschluss", d v s Nazitysklands annektering av Österrike 1938 och det senare övertagandet av sudettyska området i Tjeckoslovakien. Alltmedan det övriga Europa tittade på och den brittiske premiärministern Neville Chamberlain utbrister de klassiska orden "*detta är fred i vår tid*". Mindre än ett år innan andra världskriget bryter ut. Många likheter med dagens kris i Ukraina och Rysslands annektering av Krim går inte att blunda för.

I *De fattigas krig från 2019*, som nu ges ut på svenska, skildrar Vuillard vad som hände i ett av Tysklands stora bondeuppror på 1520-talet. Tyngdpunkten ligger på den unge teologen **Thomas Münzter** som slåss sida vid sida med upprorsmakarna. Ja, han är en präst som till och med uppmanar dem att ta till vapen när han frågar sig varför Gud som älskar de fattiga står på de rikas sida.

Münzter predikar direkt till de utblottade och han översätter bibeltexter till tyska. Han tar varken ställning för **Martin**

Luthers läror eller den romersk-katolska kyrkan. Något som var mycket kontroversiellt på denna tid. Och det kan naturligtvis endast sluta på ett vis då den överlägsna vapenmakten ligger hos de styrande i allians med den mäktiga kyrkan- med en massaker då Münzter fångslas och halshuggs.

Detta är en historia som är helt ny för mig, men tydligen fortfarande efter femhundra år, väldigt kontroversiell i stora kretsar. Kristoffer Leandoer skriver i sitt efterord att *"hans blotta namn får sansade skriftställare att spotta fradga, rulla med ögonen och formulera sig som tourettespatienter"*.

Éric Vuillard's böcker är inga tjocka historiska romaner utan mer som historiska pamfletter, men ack så förtätade och spännande. Jag tvingas att läsa sakta. Smaka på varje ord som är fyllda med glödande patos. Och författaren tar liksom Thomas Münzter helt klart ställning för de utsatta när han väcker glömda historier till liv. Vilket är mycket viktigt i vår tid, som alltmer präglas av en växande historielöshet.

Peter Roth

De fattigas krig och Dagordningen

Éric Vuillard

Båda på Lind & Co

Den franske författaren och filmaren **Éric Vuillard** är född i Lyon 1968. Samma år som studentrevolterna i Paris. Han har skrivit ett tiotal historiska böcker som alla är prisbelönda. Två av dem finns översatta till svenska. För **Dagordningen** från 2017 erhöll han Goncourpriset, som är det största litterära priset man kan få i Frankrike. Prispengerna är endast 10 euro, men äran desto större.